

ZASADY PISANIA PRAC LICENCJACKICH

1. Prace dyplomowe licencjackie będą miały charakter samodzielnego opracowania problemu związanego z kierunkiem studiów, prezentującym ogólną wiedzę studenta, potwierdzającym uzyskane efekty kształcenia i umiejętności analizowania i wnioskowania.
2. Prace licencjackie będą przedstawiane do obrony w formie pracy pisemnej i elektronicznej i w tych formach będą podlegać archiwizacji.
3. Zaproponowano czas trwania obrony do 20 minut.
4. Ocenę pracy licencjackiej będzie wystawiał promotor oraz recenzent pracy. Ocena ta wraz z oceną z obrony pracy i średnią ze studiów będzie stanowiła podstawę oceny końcowej studenta.
5. Komisja egzaminacyjna podczas obrony pracy licencjackiej składać się będzie z trzech osób (dziekan lub pracownik naukowo-dydaktyczny ze stopniem co najmniej doktora jako przewodniczący komisji, recenzent i promotor pracy). Pytania podlegające ocenie zadają: recenzent i przewodniczący komisji.
6. Propozycje tematów prac licencjackich będą podawane przez promotorów na etapie tworzenia grup studentów na seminaria dyplomowe.
7. Prace licencjackie mogą mieć charakter prac teoretycznych (przeгляд narracyjny), kazuistycznych, badawczych,
8. Prace licencjackie o charakterze przeglądu narracyjnego powinny zawierać spis literatury co najmniej z ostatnich pięciu lat.
9. W pracach licencjackich o charakterze badawczym, zaleca się wykorzystanie metod analizy statystycznej.
10. Dopuszczono możliwość cytowania jedynie autoryzowanych i udostępnionych stron internetowych.
11. Cytowane piśmiennictwo powinno być obcojęzyczne przynajmniej w 20 procentach.
12. Nie zaleca się cytowania podręczników i skryptów oraz wydawnictw popularno-naukowych.
13. Prace licencjackie kazuistyczne powinny zawierać informacje dotyczące opisu pacjenta (np. w formie opisu dokumentacji medycznej, opisu leczenia pacjenta, opisu postępowania fizjoterapeutycznego, lub postępowania w ramach prowadzonej terapii zajęciowej).

W zakresie edycji i metodologii pisania prac licencjackich– zaleca się korzystanie m.in. z zasad zawartych w podręczniku: „*Poradnik metodyczny pisania i prowadzenia badań naukowych w zakresie nauk kultury fizycznej*”, red. naukowa prof. dr hab. Tadeusz Kasperczyk, Kraków 2013.

Ogólne zasady pisania poszczególnych rozdziałów pracy badawczej, ich kolejności numeracja:

1. W rozdziale 1 *Wstęp* powinny zawarte być syntetyczne, najważniejsze informacje dotyczące podjętego tematu. W tym rozdziale autor powinien wprowadzić w temat wskazując źródła inspiracji, motywy, powody analizy innowacyjnych zagadnień, które skłaniają go do napisania pracy o w/w charakterze – czyli uzasadnić podjęcie w pracy określonego tematu.

Autor powinien przedstawić krótko teoretyczne tło podjętych badań i obserwacji w świetle najnowszych publikacji w podjętym temacie. Zasadne jest zawarcie w w/w rozdziale informacji w oparciu o EBP (Evidence Based Practice).

2. W rozdziale 2 *Cel pracy* należy sprecyzować w jakim celu zostały podjęte badania a stawiane pytania badawcze powinny być formułowane wyłącznie w formie pytań dopełnienia w sposób precyzyjny i jednoznaczny, tzn. pytania w swojej strukturze gramatycznej nie zawierają informacji gdzie należy szukać odpowiedzi (przykłady pytań: „jak”, „jaka jest”, „w jakim stopniu”, „gdzie”, „czy”). Wartościowe w w/w rozdziale są pytania na które nauka nie dała do tej pory odpowiedzi, nie stawiając jednak przed studentem konieczności odpowiedzi na nie, lecz pokazując innowacyjne metody poszukiwania odpowiedzi. Ze względu na charakter pracy autor nie musi formułować hipotez naukowych.
3. Rozdział 3 *Materiał i metoda badań* powinien zawierać rzetelny opis jednostki chorobowej, postępowania rehabilitacyjnego, sytuacji społecznej przedstawianego pacjenta lub grupy pacjentów bądź innej grupy badanych, wykonany w oparciu o dostępną dokumentację medyczną, rehabilitacyjną, sądową czy socjalną a także zebrane dane społeczno- demograficzne. W/w opis powinien obejmować cały okres związany z przedstawianym zagadnieniem. Należy uwzględnić w w/w rozdziale dokładnie przedstawienie wykorzystanych narzędzi badawczych do których mogą należeć: skale oceny strukturalnej, skale oceny funkcjonalnej, wyniki badań pacjenta, analiza dokumentacji medycznej, rehabilitacyjnej, sądowej i socjalnej, obserwacja uczestnicząca i wywiad swobodny, kwestionariusz ankiety, scenariusz wywiadu.. W pracy badawczej w pierwszej kolejności należy scharakteryzować badaną grupę oraz podać kryteria włączenia i wykluczenia z badań a następnie dokładnie opisać metodę badań (dobór do grup, plan badań, opis ocenianych punktów końcowych, zastosowane narzędzia badawcze) a także należy podać stosowane metody analizy statystycznej.
4. W rozdziale 4 *Wyniki* student przedstawia zebrane dane w sposób logiczny, usystematyzowany zgodny z kolejnością przedstawioną w rozdziale Materiał i metody badań, zwracając jedynie uwagę na szczególne wyniki, zjawiska, zachowania i sytuacje. W tym rozdziale Autor nie dokonuje jakichkolwiek interpretacji i polemik oraz przetwarzania danych.
5. W rozdziale 5 *Dyskusja*. Autor analizuje zebrane dane, krytycznie oceniając i omawiając wyniki przeprowadzonych prac własnych w świetle piśmiennictwa naukowego. Ważne jest wskazanie drogi wnioskowania, uzasadniając ją własnymi i cytowanymi wynikami badań. Istotne jest wskazanie konsekwencji teoretycznych i praktycznych zaprezentowanej pracy. Dyskusja powinna być częścią pracy stanowiącą zwieńczenie podjętego tematu, równocześnie będąc jej najciekawszą częścią, wskazując na bardzo dobrą orientację autora w podjętym temacie.
6. Rozdział 6 *Wnioski* powinien stanowić odpowiedź i mieć logiczny związek z postawionymi pytaniami badawczymi w rozdziale Cel pracy. Wnioski powinny być syntetyczne i powinny być przedstawione w punktach
7. Rozdział 7 *Piśmiennictwo* zawiera spis i dane bibliograficzne wszystkich publikacji cytowanych w tekście pracy.

Zamieszczone w pracy podrozdziały powinny zawierać numerację będącą konsekwencją numeracji rozdziału głównego.

Np.

3. MATERIAŁ I METODA BADAŃ

3.1 Charakterystyka badanego materiału

3.2 Metody badawcze

3.2.1 Analiza statystyczna itp.

Prace teoretyczne (przeгляд narracyjny)

To prace, w których Autor opierając się na faktach już znanych, a więc wynikach cudzych a czasem także własnych prac badawczych, zmierza do ustalenia natury pewnych zjawisk i do logicznego uporządkowania twierdzeń, rozumowań i wniosków. Dokonuje się zatem analizy porównawczej literatury dotyczącej określonego problemu. Analiza sprowadza się do porównawczego sprawozdania z osiągniętych przez innych autorów wyników badań i krytycznej analizy tych wyników.

Układ tego typu prac różni się od układu typowego dla pracy badawczej.

1. **Wstęp** - wprowadzenie w problematykę pracy, uzasadnienie wyboru tematu, określenie problemów badawczych i określenie celów krytycznej analizy literatury (problem główny powinien odpowiadać tematowi). Wstęp powinien się kończyć wyraźnym określeniem celu pracy.
2. **Metoda pracy** (założenia metodologiczne): charakterystyka procedury badawczej, przedstawienie kolejnych etapów realizacji projektu badawczego wraz z uzasadnieniem - m.in.: sposoby poszukiwania : zdefiniowanie słów kluczy zawartych w temacie i wykorzystywanych w pracy, wyboru baz danych i ram czasowych poszukiwania, wyboru i charakterystyki źródeł poddanych analizie, napotkane trudności
3. **Wyniki** - analiza treści literatury przedmiotu - przedstawienie efektów analizy zgromadzonych źródeł odpowiednio do postawionych problemów badawczych
4. **Podsumowanie i wnioski** - w nawiązaniu do założonych celów krytycznej analizy zgromadzonych źródeł, wnioski mogą mieć charakter opisowy lub syntetyczny.
5. **Piśmiennictwo**

Praca kazuistyczna (opis przypadku)

Przedstawienie podjętego zagadnienia jest dopuszczalne w formie instrumentalnego studium przypadku. Nieznany albo mało znany jednostkowy przypadek choroby, przebiegu choroby, reakcji na terapię, rekonwalescencji, zachowania chorego lub grupy chorych, wpływu czynników chorobotwórczych itp.; zazwyczaj przedstawia nieznane lub mało znane zjawisko medyczne albo z zakresu nauk pokrewnych. Student dokonuje przeglądu określonych w celu pracy kwestii oraz rewiduje uogólnienia związane z danym zagadnieniem - przypadek ma zostać zbadany szczegółowo, ale uwaga studenta powinna skupić się na określonym w celu pracy zagadnieniu. Prawidłowe jest również przedstawienie podjętego zagadnienia w formie zbiorowe studium przypadku – student poddaje analizie jakościowej ilość przypadków celem poznania, oceny i analizy wyznaczonego zjawiska określonego w celu pracy. Wykonanie pracy w formie studium przypadku – możliwe jest jedynie, gdy student analizuje przypadek szczegółowo przedstawiając postępowanie fizjoterapeutyczne lub postępowanie z zakresu prowadzonej terapii zajęciowej.

1. **Wstęp**
  - a. opis dotychczasowej wiedzy dotyczącej omawianego przypadku
  - b. opis okoliczności, w jakich doszło do stwierdzenia przypadku
2. **Opis przypadku**
3. **Omówienie i wnioski**
4. **Piśmiennictwo**

W metodologii badań nauk społecznych natomiast, przypadek jest określany jako splot relacji między różnymi czynnikami odzwierciedlony w doświadczeniu osoby lub osób, funkcjonowaniu instytucji, czy elementach sytuacji, zdarzeń bądź zachowań. Przypadkiem może być osoba, program, projekt, miejsce, które student szczegółowo analizuje za pomocą różnych technik badawczych. Studium przypadku to jednocześnie proces, metoda badań jak i jego produkt w postaci szczegółowego, wieloaspektowego opisu. Postępowanie badawcze podporządkowane jest celowi pracy oraz pytaniom badawczym. Celem badań metoda studium przypadku jest przede wszystkim dostarczenie podstaw do podejmowania decyzji praktycznych dotyczących konkretnych działań czy programów, a także do usprawniania funkcjonowania badanych środowisk, instytucji, osób. W zależności od koncepcji prezentacji wyników badań w pracy mogą, ale nie muszą się znaleźć tabele i wykresy prowadzonych metoda studium przypadku

Układ pracy dla obszarów badań społecznych:

1. **Wstęp**
2. **Opis przypadku**
  - 2.1 **Cel pracy i postępowanie badawcze**
  - 2.2 **Przedstawienie wyników badań metoda studium przypadku**
3. **Omówienie i wnioski**
4. **Piśmiennictwo**

Streszczenie pracy, aneks, spis tabel i rycin, oświadczenia są zamieszczone w pracy na samym końcu i nie zawierają numeracji.

Wymagania edytorskie prac licencjackich dotyczące literatury:

1. Zaleca się sporządzenie spisu piśmiennictwa w kolejności alfabetycznej zebranej literatury. Istnieje także możliwość sporządzenia spisu w kolejności cytowań wg nazwiska pierwszego autora.
2. Odwołanie do piśmiennictwa: w tekście, tabelach i opisach rycin powinno być zamieszczone z podaniem liczb(y) arabskich(ej) w indeksie górnym. Dopuszczalne jest również stosowanie zasady jaką jest odwołanie w nawiasach kwadratowych lub okrągłych. Należy przyjąć jedną stałą zasadę, błędem jest przyjęcie wielu sposobów odwoływania się do piśmiennictwa w jednym tekście.
3. W piśmiennictwie należy podać pierwszych 3 autorów lub redaktorów pracy; jeśli są dalsi autorzy, to należy dodać informację „i wsp.”. Kolejność podawania informacji ilustrują poniższe przykłady:

Artykuł:

Fuster V, Badimon L, Badimon JJ, i wsp. The pathogenesis of coronary artery disease and the acute coronary syndromes. N Engl J Med 1992; 326: 242-250

Książka:

Mika T, Kasprzak W. Fizykoterapia. PZWL, Warszawa 2001

4. Strony internetowe powinny być podawane na końcu pracy. Dopuszczane jest cytowanie wyłącznie stron autoryzowanych.
5. „Observacje niepublikowane” oraz „informacje od autora” nie mogą być podawane jako pozycja piśmiennictwa (jednak mogą być opisane w tekście przy lub w przypisach - w tym przypadku autorzy muszą przedstawić pisemną zgodę i potwierdzenie prawidłowości informacji od danej osoby).
6. W przypadku cytowania po raz kolejny tej samej pozycji należy podać wcześniej nadany numer.
7. Numeracja cytowanych pozycji w rozdziale *Piśmiennictwo* musi odpowiadać numeracji w tekście pracy.
8. W cytowanym piśmiennictwie należy uwzględnić przede wszystkim artykuły naukowe. Wskazane jest również korzystanie z piśmiennictwa anglojęzycznego. Ilość cytowanych podręczników powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

Wymagania edytorskie i inne prac licencjackich:

1. Czcionka Times New Roman 12 (w **egzemplarzu do Archiwum czcionka 11**), tytuły rozdziałów i podrozdziałów zmniejszone odpowiednio o 1 punkt.
2. Odstęp między wierszami 1.5 (w **egzemplarzu do Archiwum odstęp między wierszami 1,15**).
3. Margines lewy 3.5 cm
4. Pozostałe marginesy 2.5 cm
5. Tekst wyjustowany.
6. Cały maszynopis ma ciągłą numerację stron. Numer strony nie pojawia się jednak na pierwszej stronie (tytułowej)..
7. Tekst powinien być podzielony na wyraźnie zaznaczone akapity. Każdy nowy akapit powinien zaczynać się wcięciem (3 do 5 spacji).
8. Znaki interpunkcyjne: przecinek, kropkę, dwukropkę, wykrzyknik, stawiamy bezpośrednio po wyrazie (bez spacji), ale zawsze dajemy 1 spację po znaku interpunkcyjnym. Nie stawiamy kropki w tytułach rozdziałów i podrozdziałów.
9. Tabele podpisujemy nad tabelą. Tabele muszą spełniać postulat „samoobjaśnialności”, to znaczy tytuł tabeli, treść nagłówek powinny zawierać całą potrzebną informację, tak aby można było zrozumieć sens tabeli bez poszukiwania dodatkowych objaśnień
10. Podpisy do rycin umieszczamy bezpośrednio pod rycinami.
11. Prace **drukowane dwustronne, szyte** (nie bindowane), w **cienkich okładkach**.

Każda praca licencjacka, oprócz poszczególnych rozdziałów pracy, powinna zawierać:

Streszczenie pracy licencjackiej – umieszczone na końcu pracy po spisie literatury.

Jest to „samodzielny” tekst zawierający około 100 słów (2500 znaków łącznie ze spacjami – zwykle jest to strona maszynopisu).

Streszczenie powinno zawierać:

- sformułowanie celu badań,
- metodę badań,
- najważniejsze wyniki i wnioski.

W streszczeniu nie należy cytować literatury ani odwoływać się do tabel i rycin.

Oświadczenia – umieszczone po streszczeniu, podpisane przez autora, że praca magisterska (dyplomowa) nie narusza praw autorskich w rozumieniu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz, że drukowana wersja pracy jest identyczna z załączoną wersją elektroniczną.

